

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 2.

Stockholm den 13 Januari 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år... kr. 4: 50 1/2 år... kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorter som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: Kl. 11—12. Sthlm 19 10 F. Englands Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonnspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginallannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 % 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.

Anna Eckstein.

En fredsapostel.

Europa gästas denna vinter af kanske en af de verksammaste ifranne för fredsidéns realiserande, fröken Anna Eckstein, som gör en resa jorden rundt för att samla underskrifter på en internationell petition om världsfredens bevarande. Från Italien, Schweiz och Tyskland har hennes färd gått öfver Danmark och Norge, och inom kort inträffar hon i vårt land för att äfven här arbeta för sin stora idé. Det bör ha sitt intresse för Dagnys läsare att något närmare lära känna denna kvinna, som med så varm entusiasm helt ägnar sig åt den sak hon gjort till sin.

Hon är född tyska från Koburg; hade som barn ett ovanligt godt »läshufvud»; då hon vid sexton år af sin far underrättades om att hon framdeles skulle få lof att själf förtjäna sitt uppehälle, t. ex. såsom lärarinna,

rikanska skolor. Efter detta erhöll hon beställningar på andra undervisningsböcker i tyska, men afböjde detta, emedan hon börjat ägna all sin lediga tid åt

beslöt hon med glädje att genast ägna sig däråt. Trots vänners och släktingars varningar och protester gaf hon sig då i väg till det demokratiska Amerika, där hon visste att en kvinna åtnjuter lika stor aktning äfven om hon själf arbetar för att förtjäna sitt uppehälle. Sedan hon därstädes ytterligare kompletterat sina studier, blef hon en framgångsrik lärarinna, och efter några år startade hon en egen skola vid 30 Newburg Street, Boston. Vid denna höll hon äfven publika föredrag i klassisk och modern tysk litteratur. Sedan utgaf hon i samarbete med en d:r Col-lar en tysk grammatik, som är mycket använd vid ame-

Promenenaddräcker och Kappor

Vår stora mellangenre rekommenderas.

Elegant smak! Solidt arbete! Förmånliga priser!

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

G. Holmbloms

arbete i fredssaken. Sommarferierna använde hon till resor i Amerika, hon har bl. a. genomströfvat Yellowstones park, i Europa har hon äfven rest mycket redan före denna höst, och hon har alltid deltagit i hvarje fredskongress, hvar den än hållits.

Till hennes tidigaste barndomsminnen hör att hon hvarje afton bad Gud att ta bort krig ur världen. Senare var det läsningen af baronessan von Suttners »Die Waffen nieder», som föranledde henne att omsätta sina fredsdrömmar i praktisk verksamhet, och hon blef medlem både af amerikanska och tyska fredsföreningen samt kort därefter styrelsemedlem i den förra.

Det var nu fröken Eckstein fick denna idé att sätta igång en folkens petition om världsfred, hvilken med så många underskrifter som möjligt skulle presenteras vid den andra Haag-konferensen; listor, undertecknade af alla dem som anse att internationella intressen skola ordnas på fredlig väg genom konventioner och att skiljedomstolar skola ersätta krig vid afgörandet af tvister.

Hon affattade petitionen och lät trycka den öfverst på namnlistor, hvilka sedan med öfver två miljoner underskrifter från Amerikas Förenta Stater, 58,145 st. från Tyskland, 151,884 (inklusive 23 parlamentsledamöter) från England och 5,641 från Skottland presenterades för excellensen Nelidow, president vid den andra Haag-konferensen den 4 juli 1907. Hennes intervju med Nelidow relaterades i »Courrier de la Conférence de la Paix» af den 5 juli 1907.

När fröken Eckstein samlade namnteckningarna, fann hon detta vara ett effektivt medel att väcka och uppfostra den allmänna meningen till intresse för fredssaken, och det uppmuntrande mottagande, som »experimentet» rönt hos nyssnämnda president och andra statsmän föranledde henne att för något öfver ett år sedan starta en världspetition till den tredje Haag-konferensen, som troligen kommer att äga rum 1915.

Genom skrivelser, föredrag m. m. lyckades hon intressera så vida kretsar att ytterligare petitionslistor inflöto med mellan fyra à fem miljoner underskrifter från Förenta Staterna och Storbritannien, och det är nu för denna »världspetition» som hon gästar Europa och inom kort anländer till Sverige, där hon äfven kommer att kringläsa sina listor för cirkulering. Hennes afsikt är att samla namnunderskrifter äfven i Japan och Kina.

Hon hoppas härigenom åstadkomma ett slags statistiskt register på hvarje nations kvinnor och män, som äro villiga att samarbeta med regeringarna för att få till stånd den nya internationella ordning, som skall möjliggöra krigens afskaffande. Hon hoppas småningom kunna bevisa att majoriteten fordrar detta. Och som regeringarna nu — med få undantag — bestå af folkets representanter, så är det majoriteten som blir bestämmande — ifall majoriteten endast vill förena sina viljor kring ett gemensamt syfte.

Vid sidan af detta arbete vill fröken Eckstein förena uppfostrare och lärare i olika nationer till en världspetition för målet att få till stånd en obligatorisk begränsning af såväl gossars som flickors antal i hvarje klass till högst 10 i åldern 5—15 år; hon anser denna skolreform nödvändig för en förbättrad uppfostran. Och de därigenom ökade utgifterna för skolväsendet skulle täckas af genom förminskad beväpning inbesparade statsmedel.

Utgifterna för dessa petitioner har fröken Eckstein till största delen bekostat af egna medel. I vintras blef hon af chefen för bokförlaget Grim & Co, Boston (som först lärt känna henne genom hennes ofvannämnda »German grammar») erbjuden ett understöd af två tredjedelar af den inkomst hon eljest hade af sin skola, ifall hon ville upphöra med allt skolarbete och ägna hela sin tid åt fredssaken. Som hon just insett att hon omöjligt kunde hinna ägna sig åt bäggedera utan att få sina krafter helt nedbrutna, antog hon Grims erbjudande och lefver nu utslutande för världsfredens idé.

»Ett skott ur en kanon», säger fröken Eckstein, »kostar lika mycket som aflöningen af en vanlig lärare under fem år».

TYRA KLEEN.

Dagnykommittéerna.

De af oss tidigare omnämnda »Dagnykommittéerna», som på olika håll tillsatts för att verka för Dagnys spridning i vidare kretsar på det nya året, ha på vissa håll uppnått lysande resultat. Den i Gefle tillsatta kommittéen, hvilken var den som vi redan omnämnt hade åtagit sig skaffa minst 100 prenumeranter, har redan kommit öfver denna höga siffra och arbetar nu vidare, alltjämt framgångsrikt. Från andra, mindre föreningar ha relativt nästan lika goda resultat anmälts, 40, 30, 20 prenumeranter.

Tacksamma för allt hvad som redan gjorts, våga vi alltjämt hoppas på att »Dagnykommittéerna» landet öfver fortfara att arbeta för allas vår sak genom att sprida Dagny.

Red. af Dagny.

Många finnas

som nog skulle prenumerera på Dagny blott de komme sig för därmed. *Rekvirera en kupongbok och tag upp prenumeration för dessa alla, som annars ej komma sig för. Hundratals kvinnor skulle på så sätt kunna väckas till intresse för kvinnorörelsen.*

Föreläsningar för fruntimmer i Göteborg 1839.

Tjugo år innan "Lärokurs för fruntimmer" anordnades i Stockholm af rektor Siljeström, prof. Cederschiöld och prof. Fock, öppnades i Göteborg en föreläsningkurs i historia för fruntimmer af doktor Bochartt, tysk till sin härkomst. Ur hans förord till denna föreläsningsserie låna vi följande för att visa huru redan då för vår tid fullt moderna tankar i kvinnofrågan hade förespråkare äfven i västra Sverige.

Stafning och kommatering är moderniserade.

"Människans själsodling börjar därmed: att ära kvinnan. Vilden behandlar sin hustru som slaf. Den halfciviliserade behandlar kvinnan som en vara, t. ex. i Orienten, där ännu i dag vackra fruntimmer offentligt försäljas. Den för mycket civiliserade vill med sin hustru äfven hafva penningar på köpet, hvilket hos oss dagligen besannas däri, att den rikaste flickan alltid har det största antal tillbedjare. Endast den verkligt bildade mannen ärar och värderar verkligt sin hustru. Vare detta sagdt endast i förbigående för att motsäga den sats som vanligen drifves af s. k. affärsmän, att nämligen fruntimmer endast äro bestämde för de s. k. husliga bestyren och icke behöfva någon högre bildning, ett misstag, som godtycket dikterar och fruktan underhåller. Det fägnar mannen, då han efter dagens mödor återvänder till hemmet, att där se snygghet och ordning råda samt att åtnjuta skötsel och omvårdnad. Det medgifves gärna, att dessa plikter åligga hustrun, men vi påstå att för att fullgöra dem med nöje och behag och icke under larm och knot, som gudnås händer ofta nog, fordras mera än en ringa grad af bildning.

Jag antar det fallet, att mannen på sina rekreationsstunder, i stället för att skynda till världshuset eller spelbordet eller sätta på sig nattmössan, önskar att njuta af ett vederkvickande samtal med sin hustru eller i olyckans stund af ett ömsesidigt medlidande, han skall då, lik Moses, slå på klippan men ej finna något läskande vatten till tröst, ingen själsvärma, ingen hjälp, intet råd; kanske tvärtom förebråelser, ty han har reducerat sin hustru till *matière* — hon borde ju icke hafva någon bildning! Antagom, att själen vårdslösas och förslöas genom husliga bestyr, så frågar jag: hvarför människans ädlaste del, själen hos kvinnan, vårdslösas och förslöas?

Om det gifves någon som vill bestrida kvinnans själskraft, så bevittnas hans okunnighet af ädre och nyare historien. Skall kvinnan kanske kallas svag, därför att hon icke drager i härnad? Emedan det icke öfverensstämmer med seder och bruk att hon så ofta som mannen visar sig ute på gator och torg eller därför att hon icke tillägnar sig mannens öfvermod och hans alla förseelser? — — — Vi äro af annan mening, och historien framter hjältemodiga kvinnor både i handling och lidande, kvinnor, dem ännu ingen man har öfverträffat. Mätte man öfvertyga sig härom och hvarken nedsätta hustrun

till en simpel hushållerska eller upphöja henne till modernas drottning — mannen skulle därigenom göra en oberäknelig vinst. En man som äger en bildad hustru, skall alltid föredraga henne framför värdshuslivet och förströelser utomhus, vid hvilka män i allmänhet, emedan de hemma erfara en obehaglig tomhet, förslösa sin tid och sin förmögenhet, hvilket ej skulle inträffa om hustrun kunde åstadkomma något mer än vanliga hushållsberättelser, om hon kunde gifva åt sitt umgänge detta intresse, detta behag, som skingrar sorgens moln, lättar livets bördor och gör hemmet till ett paradiset; men härtill fordras bildning, och hvad bildar väl mera än historien!

Under den politiska världens nuvarande förhållanden lever ingen numera för sig allena. Dessa förhållanden tvinga oss att leva äfven för andra. Att leva fredligt med andra och hos oss själfva förmår blott sedemoralen att åstadkomma. Den senare erkänner ingen annan väktare än våldet och den fysiska styrkan. En sedelära kan endast göra sig gällande och vinna sympati bland bildade varselser; ty den råa människan hvarken erkänner eller förstår den. Olycklig den kvinna, som blir fjättrad vid en sådan rå, obildad Causasus! (Kaukasus?) Hennes ädlare jag, hennes hjärta, hela hennes bildning bli föraktade. Man begär af henne bara matlagning och sinnlighet. Olycklig den bildade man, som får på sin lott en sådan rå, fåfäng, sinnlig person till följeslagerska genom lifvet. Disharmonien skall som en orm smyga sig in i deras boning och förgifta lifvets glädjebägare, och t. o. m. barnen, detta fasta, heliga föreningsband, skola icke kunna bannlysa den. För att förströ sig skall man å båda sidor taga sin tillflykt till palliativer, hvilka likt det fördärflika ruset blott döfva men icke läka, och sinnlighet blir däraf den bedräfliga följden. Men detta kan förebyggas genom sann bildning och denna åter vinner man synnerligast genom historien, som erbjuder oss så mångfaldiga karaktärer till pröfning och efterföljd.

Skulle det, allt detta oaktadt, likväl finnas personer som förakta kvinnans bildning och medlen därtill, så säger jag till dessa: "tal is qualis. Sådan man, sådan hustru!"

När man haft den lyckan att lära känna förträffliga människor af motsatta, så väl religiösa som politiska, partier, så får man tro på att dessa olikheter ha en grund i försynens ordning och vilja, som genom dessa ensidigheter vill utveckla sanningens (idéns) mångfald och fullhet. De äro olika facetter af samma diamant. Det är blott när denna ensidighet vill göra sig till absolut sanning och bortstöter skarpt all annan åsikt, som den själf blir stötande och skadlig.

Fredrika Bremer (1844.)

Dagny 1910.

Prenumerationsanmälan.

Det andra året af veckotidningen Dagnys tillvaro har nått sitt slut, och vi börja vårt tredje arbetsår. Det är med en vädjan till de svenska kvinnorna att samfäldt fatta och förstå innebörden af de sträfvanden, för hvilka Dagny gjort sig till målsman, som vi anmäla tidningens tredje årgång. Det arbete, som för femtio år sedan, förberedt af nya tidsströmningar, togs upp af Sophie Adlersparre-Leijonhufvud och Rosalie Olivecrona genom utgifvandet af Tidskrift för Hemmet och som under en lång följd af år sedan fortsattes i tidskriften Dagny, kräfver alltjämt — och med ännu större aktualitet än någonsin förr — sitt eget organ i pressen. I vår tid, med dess snabba utveckling, då olika frågor tagas upp och skjutas fram med en kraft och en agitation, som tidigare voro okända, fordras mera än någonsin att kvinnorna taga vara på de medel, som kunna föra deras sak framåt. Och för att de skola hålla sig uppe i ledet, för att de för dem viktiga frågorna icke skola skjutas undan, behöfves såsom aldrig förr det tryckta ordet, den starka rösten, som hörs öfver de enskildas stämmor och som kan tala ut de ord, som de många lyssna till. Men just för att rösten skall blifva stark och höras vida, måste den samla i sig de många svenska kvinnornas stämmor. De måste alla tala genom den — och de måste låta den tala tillbaka *till hvar och en af dem särskildt*. Med undanskjutande af enskilda önskingar och uppgifvande af särskilda, mindre intressen måste alla svenska kvinnor förstå att samla sig kring det stora *gemensamma* målet — arbetet för att få de frågor lösta, af hvilkas lyckliga slutförande beror, om kvinnorna skola komma i åtnjutande af socialt, politiskt och ekonomiskt oberoende, om de skola komma att känna sig som själfständiga — men väl under ansvar arbetande — fullgoda samhällsmedlemmar.

Det är i arbetet för detta måls realiserande, som Dagnys stämman kraftigt måste ljuda ut i bruset af alla dagens röster. Och det är först när de *många* kvinnorna stå bakom, som den vinner erforderlig kraft och styrka.

Det är i medvetande om att många redan känna och förstå detta och i förhoppning om att allt flera skola genomträngas och värmas af denna tanke, som vi våga med ny tillförsikt om vår saks framgång sända ut veckotidningen Dagny under dess tredje arbetsår.

Tidningen kommer att såsom hittills följa alla med kvinnorörelsen förbundna frågor, arbeta för deras lösning samt, där så lyckligt är, inregistrera de positiva resultaten, de vunna segrarna.

Vid sidan af de direkta kvinnofrågorna har tidningen alltmera vidgat sitt innehåll till ett af mera allmängiltigt intresse. Biografier och minnesteckningar öfver framstående personer, utländska korrespondensartiklar, litteraturanmälningar och uppsatser i litterära ämnen, kultur- och reseskildringar komma att göra tidningen underhållande och omväxlande, hvartill äfven ett urval af goda illustrationer bidrager.

Vi våga vördsammast anhålla, att våra ärade prenumeranter fortast möjligt ville verkställa prenumeration å tidningen för året, därmed förekommande att afbrott i postbefordringen uppstår, samt att *hvarje prenumerant ville tillföra Dagny åtminstone ännu en ny sådan*.

Tidningen utkommer i oförändradt skick, och priset, postarvode inberäknadt, blir som hitintills *kr. 4: 50 pr år; kr. 2: 50 pr halfår; 1: 25 pr kvartal*. Lösnummer 10 öre.

Prenumeration sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Redaktionen.

KUPONGBÖCKER

för samlande af prenumeranter på Dagny kunna af hvar och en för Dagnys spridning intresserade nu erhållas.

Kupongboken afser att underlätta prenumerant-samlarens besvär i fråga om anteckningar, särskildt då afgiften erlægges kvartals- eller nummervis.

Vi sända med nöje kupongboken till hvar och en som med angifvande af namn och adress därom an- håller hos

Dagnys Expedition.

Marianne von Willemer.

Af Sigrid Platen.

II.

Die Gerbermühles sista strof.

Efter tio år har jag nu åter stått i Frankfurt nere vid Mainstranden och från "der eiserne Steg" stirrat ned i den tyst och fort ilande strömmen. Panoramat är sig likt, med ett undantag. Flera ångslupar och färre prämar tycktes det mig. Nere vid kajen låg just en af dessa små båtar med ångan uppe, och en annan kom kilande under Karlsbrückes röda stenhvalf. Jag lät blicken sväfva förbi och öfver denna bort mot det håll, där jag i diset anade "die Gerbermühles" frodiga trädunge. Gerbermühle, inköpt af staden, är numera restaurerad, Goetherummet visas i sitt forna skick, och sedan flera år är en regelbunden ångslupstrafik ditut upprättad hade jag låtit mig berättas. Det frestade mig onekligen att se hur staden omsider vårdar ett af sina dyrbaraste Goetheminnen. Ännu med godt minne af det stämmingsrika om än djupt vemodiga intryck den fallfärdiga "Möllan" gjorde på mig vid mitt första besök därstädes, fattade jag alltså beslutet att i solnedgången återse stället. Det finns restauration där och vackra aftnar spelar musiken, hade min sagesman tillagt, men jag fäste icke tillbörlig uppmärksamhet därvid. Redan på afstånd lyste den gamla byggnaden i sin ljusa friska färg mig glad till mötes ur grönskan. Den stora skylten strax vid ingången — Restauration Linz — borde ha verkat varnande, men jag förbryllades endast af det underligt välbekanta namnet. Riktigt, det var ju i den österrikiska staden Linz dåvarande Marie Ana Jung såg dagen. Under dessa funderingar träder jag så längre fram under träden och blir stående som lamslagen. Detta var värre än jag väntat!

Med snörrät militärisk rättning stå bord vid bord ända ned mot flodstranden, ett större tält fyller en del af den forna landtliga terrassen och där, inklämd mellan stolraderna, varseblir jag den gamle "basalstenen". Med fasa tänker jag mig detta minnesmärke från 1500-talet som hatt- och klädhängare åt söndagsglada sällskap. Himlen vare lofvad för dess blygråa färg, som i dag vållar att alla bord stå öfvergifna med vikna stolar. Jag ser vädjande upp mot de höga gamla träden, som susa slok-örade, liksom förlägna öfver den äkt-tysk-krämarlika värds-
husanordningen vid deras fötter. Men redan står en påpasslig kypare afvaktande framför mig. — Här finns när musiken spelar om söndagarna icke ett tomt bord, försäkrar han i beklagande ton, ty han förstår ju af mina mönstrande blickar och mitt allt längre vordna ansikte att icke allt står rätt till.

Hjärtat har gjort ett förtvifladt försök att vända sig om, nu vänder jag själf i stället helt om och flyr in i huset för att kasta en blick på det berömda Goetherummet. Detta innehåller riktigt nog en del antika möbler, och på väggarna hänga porträtt af makarna Willemer och Goethe. Det är afspärradt med en kordong — till all

lycka — eljest skulle jag knappast kunnat betvinga min lust att vända bilderna mot väggen. Ty äfven här i balkongrummet utanför äro bord med röda dukar uppradade, och i stora salen finns en veritabel krogdisk samt ytterligare en rikedom af platser för en bierdrickande allmänhet.

Jag går skyndsamt ut på balkongen för att ge utsikten en sista blick. Den åtminstone är sig lik, och äfvenså Mainfloden, som af det nästan i jämnhöjd med bottenvåningens fönster utsatta röda vattenmärket att döma i år, som så ofta förr, gjort sitt bästa försök att skölja bort alltsammans. Skada att det icke lyckades den här gången.

Detta är alltså hvad det rika Frankfurt gjort af sitt Goetheminne — ett utvårdshus som slår mynt af Gerbermühl-idyllen med sitt Goetherum. — — — Från den plats, där den lilla båten lägger ut, döljer den täta grönskan de många borden. Mot ett öppet fönsters mörka bakgrund i öfra våningen aftecknar sig en hvitklädd kvinnogestalt. Hon står och ser oafvänt bort mot staden. Så har Marianne Willemer ofta stått i solnedgången under tankar hvilka hon icke ens förtrodde åt papperet. —

I tyst förbittring sätter jag mig med ryggen åt die Gerbermühle i ångslupens förstäf. Men där i salongen har man anbringat en spegel, och medan båten jagar för full fart bort från det så pietetslöst förvandlade Gerbermühle, förföljer det mig i spegeln nästan ända fram till Frankfurt. Förgäves sluter jag ögonen i hopp att det skall försvinna. När jag åter öppnar dem är det fortfarande där med sin lummiga trädunge, och den ljusa byggnaden som tittar fram därur tycks med alla sina öppna fönster enträget be mig om något.

Gamla Gerbermühle, din saga är all! Hvad förfallet icke mäktade, det har en nykter tid med sin restauration lyckats åstadkomma. Så fullständigt som väl är möjligt äro Goetheminnena nu fördrifna från Gerbermühles skuggor.

Men jag vågar ett försök att åter samla dessa på flykt stadda gamla minnen. Det är den envisa spegelbilden som vållar att jag ånyo letar fram de gamla papper, där jag för så många år sedan tecknat mig till minnes ett och annat om Gerbermühles forna härskarinna.

Gerbermühl-idyllen.

När Marie Ana Jung, 30-årig, 1814 blef Geheimerådet Johann Jacob Willemers tredje maka, hade hon bakom sig en växlingsrik barn- och ungdom. Tidigt faderlös fick den liffulla, begåfvade, med god sångröst utrustade unga flickan redan vid fjorton år bidraga till sitt och sin moders uppehälle. Under dennas beskydd åtföljde hon ett kringresande teatersällskap och uppträdde ända till sitt sextonde år med stort bifall i ett antal

smärre roller och baletter. Det var vid en af dessa teaterföreställningar i Frankfurt am Main, som den unge genialiske skalden Clemens Brentano blef betagen i hennes tjugusande uppenbarelse och därefter ägnade henne en längre kärleksdikt.

Samtidigt hade emellertid den ansedde bankiren och filantropen Willemer, känd som filosofisk och dramatisk skriftställare, i sin egenskap af medlem af teaterdirektionen kommit i beröring med och fattat det lifligaste intresse för den vackra, redan ganska kunniga demoiselle Jung. Genom aftal med modern förde han henne till sitt hem för att uppfostras tillsammans med hans egna nästan jämnåriga döttrar enligt Pestalozzis idéer, som af honom varmt omfattades. Så fick hon den grundligaste utbildning, förutom i vanliga läroämnen, lefvande språk och latin äfven i teckning och särskildt i sång och musik.

Till Willemerska hemmet kommo syskonen Brentano icke sällan på besök, och Clemens skall till och med om man får tro Mariannes nyaste biograf ha varit hennes läromästare i gitarrspelning. Hans för henne hemligt närda låga kan därvid icke ha undgått att göra intryck på hennes unga hjärta, och hans häftiga, eldiga väsen måste ömsom ha tjugat, ömsom ha skrämt henne tillbaka. Man kan i själva verket af följande vemodiga ord, som senare fälldes af den åldriga fru Willemer, sluta sig till att hennes hjärta helt eller halft tillhörde honom under ungdomstiden: "Clemens Brentano, hvilken jag vid sexton år såg första gången och hvilken jag måste älska utan att veta att han älskat mig långt förut. Han lät mig aldrig veta det. Icke förrän många år senare, när jag redan var gift, skulle jag få erfara, att vi omedvetet stått hvarandra så nära och likväl skenbart så fjärran". — — —

Till Willemers döttrar såväl som till den i en duell för tidigt borttryckte ende sonen stod Marianne i det bästa förhållande, äfven sedan hon utbytt sin ställning som barn i huset mot den af sin faderlige välgörarens maka. När den ännu ståtlige, femtiofyraårige, rikt begåfvade men tämligen originelle Willemer för tredje gången trädde i brudstol väckte detta stort uppseende i Frankfurts sällskapskretsar, där man icke litet skämtade med hans "förkärlek för alla sköna föremål".

Emellertid förstod den nya geheimerådinnan snart nog att tillvinna sig allmän aktning och sympati. Helt stilla gick hon sin väg fram, men utöfvade likväl ett omisskännligt inflytande på sin omgivning. Ett för henne utmärkande drag, hvilket hon flera gånger berör i sina bref, är att hon med den beslutsamhet, som en gång föranledde Goethe att kalla henne "lilla Blücher", förenade en stor anspråkslöshet, ja, ödmjukhet, så att hon aldrig braskande lyste med sina stora gåfvor. I sällskapslivet förstod hon alltid att höja stämningen genom sin munterhet eller genom sin alltid betagande sångkonst. Och med åren, efterhand som hon, enligt hennes eget uttryck, "blef mera själfmedveten och innerst mera full af tillförsikt," snarare ökades än aftogo hennes vinnande egenskaper. "Hela hennes företeelse var en blandning af

prydighet och grace, som öfverallt gjorde sig gällande, och hon ägde med sitt frimodiga väsen den mest märkvärdiga förmåga att eröfra och vid sig fästa de människor, med hvilka hon kom i beröring", vittnar Hermann Grimm långt senare om den då redan 60-åriga fru Willemer.

Willemer hade i sanning skäl att prisa sig lycklig. Sedan han under sin sista sjukdom på det ömmaste vårdats af Marianne, riktade han också kort före sin död följande ord till henne:

"Du var i detta lif min lycka och min tröst.

Hur vis jag var, då jag dig fann;

Dock fann ej jag — Gud gaf mig dig,

Ej jordisk hand välsignar så."

Ett vackrare tack och farväl kunde han ej funnit. Han utsäger därmed allt som kan sägas om den bästa och trognaste maka i världen.

Och Marianne? Var det tänkbart att hon, som ännu stod på höjden af kvinnans bästa år, kunde känna sig tillfredsställd af detta äktenskap? Var hon fäst vid sin ungdoms välgörare med något annat och mera än högaktning, tillgifvenhet och tacksamhet? Frågor, som måste lämnas obesvarade, för så vidt icke det ordet här får gälla: en vältalig tystnad säger mera än en vältalig mun. Ty inga bref från Marianne till Willemer finnas i behåll, och i sina bref till Goethe tiger hon helt om sina känslor för sin make. I alla dessa bref finner man en grundton af stor hänfvenhet, men samtidigt af ödmjuk vördnad för den store skalden, som hon kallar "sin bäste vän". I ett af dem berättar hon helt öppet hur ett af barnbarnen naivt frågat henne: icke sant, Goethe hade dig mycket kär?, hvarpå jag svarade: Ja, jag tror att han höll af mig och ännu gör det. I alla Goethes bref, som oftast äro riktade till "Herr och Fru von Willemer" gemensamt, råder en genomgående vänskaplig ton med enstaka utbrott af längtan efter "vännerna", efter hembygden och de glada dagarna på Gerbermühle och efter bref från Marianne. Det finns i hela denna brevväxling intet som behöfde döljas för den äkta maken, hvilken ofta bifogar ett postskriptum till Mariannes bref, och således när han ville genomläste dessa. Goethes bref äro med ett enda undantag i jämförelse med Mariannes hållna i en, som han själf anmärker, "torr affärsstil, emedan man är så beroende af ögonblicket och så sällan befinner sig i den fromma stämning, hvarunder man ensamt är i stånd att för sig frammana det frånvarande".

Det är också väl värdt att lägga märke till Mariannes indignation öfver utgifvandet af Goethes brevväxling med fru v. Stein. Hon finner det vara "en gudlös indiskretion" att man gifver dessa bref till pris åt allmänheten. Brefväxlingen med henne själf vore däremot af "so ganz anderer Art".

(Forts. i nästa nummer.)

Sprid Dagny!

Hvar är hon.

På grund af bristande utrymme har nedanstående svar på fröken Eira Hellbergs artikel i nr 46 af Dagny för 1909 ej tidigare kunnat uttalas. Den utgör således icke direkt svar på fröken H:s uttalande i föregående veckas nummer, men torde genom hela sitt innehåll indirekt äfven blifva ett genmåle af densamma. — Vi få anmoda eventuella insändare i denna sak att fatta sig kort, längre artiklar riskera att af brist på utrymme få vänta allt för länge på att blifva införda.

Hvar hon är.

Det var riktigt uppfriskande att höra fröken Eira Hellbergs artikel i Dagny för den 9 dec. 1909. Det var en efterlysning; det var den kristna kvinnan det gällde. (Jag använder ordet kristna i st. f. kristliga.) Det var uppfriskande, upprepar jag. Jag känner inte alls den unga, mycket unga helt visst, och mycket käcka författarinnan. Men i vår inte så litet kritiska och kanske också något blaserade tid är det verkligen litet ovanligt att höra något sådant som artikeln Hvar är hon?, det må jag säga. Med en sakkännedom, som också är ovanlig, och en skärpa i omdömet — en sådan som brukar höra den första ungdomen till — går hon oförfärdt på i ullstrumporna och kommer en ofrivilligt att tänka på det där ordspråket, som lyder så här: "Det låter något," sa bonn, trampa i klaveret.

Nå nu kunde man ju tycka, att man inte precis i våra dar kunde behöva ta i och visa på för våra kvinnor, hvad de ha midt för sina ögon. Ty i synnerhet den grupp kvinnor, som förf. tillhör, anser väl sig själf mycket mer vaken än andra, tänker jag; och vaken är den visst, det ämnar jag alls icke förneka. Men tänk om vakenheten bara sitter i ena ögat?

Så här låter det nu i hennes artikel: "Kvinnorörelsen omfattar till sitt syfte alla kvinnor utan undantag, kvinnor af alla åldrar och klasser, partier och åskådningar. Och dock händer det märkliga, att en hel kategori af kvinnor ställa sig utanför rörelsen, likgiltiga eller afvisande. Ty hvar i kvinnorörelsen ha vi den kristligt sinnade kvinnan? På det sociala lifvets område träffar man henne så sällan, att man nästan inte träffar henne alls."

Ja, så är det med den saken. Afgjordt af fröken Eira Hellberg i Dagny den 9 dec. 1909. Så att därom borde inga ord vidare spillas. Om nu undertecknad i underdånighet vågar ta till ordet och i all anspråklöshet tala om att "här är hon, den efterlysta," så må det icke falla mig till last, om ofvanstående uttalanden af förf. lysa litet underligt i ögonen på "den efterlysta".

Den kristna kvinnan på det sociala lifvets område, "som där träffas så sällan, att man nästan inte träffar henne alls," vandrar hvarje dag på Stockholms gator i diakonissans af författarinnan, som det syns, aldrig sedda dräkt. Den är visserligen inte så vacker, den dräkten, men att den gjort sin bärarinna osynlig, hade jag knappast trott. På samma sätt tycks det emellertid vara med slumsysstrarna; jag trodde eljes, att den

röda färgen i deras dräkt möjligen kunde ha varit litet rekommenderande — jag menar ju förstås bara, att den lyste litet bättre hos "den efterlysta".

Sedan träffas hon på barnhem; där fostrar hon blifvande medborgare och medborgarinnor — jag talar litet förklarande, emedan jag så gärna vill ge fullständiga upplysningar om den "efterlysta"; hon finns på sjukhus, på fattiggårdar, på hospital och asyler; på Eugeniahemmet, i blindskolor och i döfstumskolor; på idiotanstalter och fattighärbärgen, i söndagsskolor; som lärarinna i seminarier, flickskolor och folkskolor, där hon undervisar, fostrar, t. o. m. det blifvande kvinnliga unga Sverige, har kanske varit med vid författarinnans utveckling och lagat att hon fått intressen, som gå öfver de hvardagliga; i hem för epileptiska; i arbete för fångar i fängelserna; som kvinnlig polis; i hem för frigifna, i pastor Hedbergs, "fattigprästens", anstalter; i hem för fallna kvinnor, i skyddshem; som medlemmar af folkskolestyrelser och fattigvårdsstyrelser; i småbrukskolonier, exempelvis Emaus utanför Norrtelje, eller i landtbruk, exempelvis fröknarna Jakobson och Stenberg med sitt konvalescenthem för mindre bemedlade barn på Udden i Sörmland; så finns hon i nykterhetsverksamheten, där hon såsom fröken Beatrice Dickson t. ex. för mer än 25 år sedan grundat det svenska Blå bandet och Svenska kvinnors evangeliska nykterhetsförbund eller i senare dagar såsom fru Emma Vretlind Hvita bandet med liflig verksamhet i hufvudstaden; hon finns i arbetet för fabriksflickor, såsom i Göteborgs K. F. U. K. eller i Stockholms förening med samma namn; kanske namnet Maria Anholm kunde behöva nämnas i samband härmed; hon finns också i arbetet för tjänarinnor, ett af Stockholms K. F. U. K:s arbetsfält, som tidningen Dagny för någon tid sedan på sitt sätt påpekade;*) och till sist för att få slut på den långa meningen, icke för att ämnet tryter, hon finns på ett annat socialt arbetsfält: hon finns som moder. Om den insats hon där gör i det sociala arbetet talar en icke så obetydande svensk på detta sätt:

"Jag hör i natten ljuftva modersböner,
och hvarom bedja de för sina söner,
om rätt jag fattade och rätt förstod?
De bedja ej: gif gossen själfvisk lycka,
gif honom makt att kufva och förtrycka.
Nej, sucken är: gör honom stark och god.
När sol går upp och när hon sjunker neder,
det tågar så en här af böner ut
ur tusen bröst till kamp i mina leder
med hvita fanor, liljeprydda spjut."

Det kan hända, att den hären är den starkaste kraften i vårt lands sociala arbete; och i den hären göra icke bara de svenska kristna mödrarna sin värnplikt. Utan de andra kristna kvinnorna också men det är kanske ett kapitel med många insegel för somliga, så att det lämna vi nog nu.

Nämnda artikel var skriven af fröken Eira Hellberg.

Ann. af red.

Emellertid så var det nu så, att alla de kvinnor jag häröfvan talat om äro sådana, som gå "självviskt och lättjefullt undan för sin tids kraf"; och därtill är det så med henne, den kvinnan, att hon är "den likgiltiga, opraktiska, kristliga kvinnan, som stoppar bomull i öronen så att lifvets tusen röster icke skola nå henne och stirrar så ihärdigt i fjärran, att hennes eget lif, hennes egen tids sträfvanden, behof, sorger och glädjeämnen bli henne alldeles främmande."**)

Hvilket lyckligt lif bör hon inte i vår jäktande tid lefva, den "lättjefulla" kristna kvinnan, där hon sitter med bomull i öronen!

* * *

Nu vågar jag ha min lilla tro för mig angående den kristna kvinna, som fröken Eira Hellberg ropar efter. Det är förstas den kristna rösträttskvinnan hon menar. Men som en inledning kom den andra med — af mig hjärtligt välkomnad!

Och så ska vi väl se litet på den kristna rösträttskvinnan. Att hon inte är lika talrikt representerad där som på de andra områdena, skall jag ögonblickligen erkänna. Men jag har mina funderingar. Är hon månne inte lite, bara lite, mer talrikt representerad där än våra s. k. rösträttskvinnor på de arbetsfält, där jag nyss sett mig omkring? Jag bara frågar. Jag kunde nära på ha lust att efterlysa henne där, jag.

Om en diakonissa efter en arbetsdag i just inte de rikaste hemmen inte kommer med på en rösträttsförenings möte, emedan hon verkligen är bra nog trött — ska vi öfverfalla henne för det? Om hon och fröken Eira Hellberg skulle göra arbetsbyte? Och för resten — hvad skulle diakonissan där att göra med bomullen i öronen; den, som hon stoppat dit under dagens lopp. . . .

* * *

Vore det inte bättre att ta hvarandra i hand och göra arbetsfördelning så, att somliga kvinnor lägga mera af sin kraft på det ena arbetsfältet, andra på ett annat? Är inte detta i själfva verket mest praktiskt?

* * *

Men finns inte den kristna kvinnan med äfven i rösträttsrörelsen?

Att fråga så synes mig nästan som en förolämpning först och främst mot Sveriges L. K. P. R:s utmärkta ordförande.

Det är vidare en förolämpning mot Hvita bandet. Denna förening har kvinnans politiska rösträtt på sitt program, och i denna förening finnes en hel del af våra kristna kvinnor.

Vidare vill jag upplysa om att K. F. U. K. i år skickat ut till sina föreningar en föredragshållarinna, som har just den kristna kvinnans medborgarplikter på sitt program och där inte minst kvinnans politiska rösträtt framhålles. Om Eira Hellberg lika mycket läste

Kurs. af förf.

de kristna kvinnornas tidningar, som dessa läsa Dagny, så kunde det hända, att sakkunskapen vore litet större. Och ännu en liten upplysning: i notiserna från landsortens F. K. P. R. i Dagny d. 9 dec. såg jag i en dess styrelse — det var i en af våra större landsortsstädet — namnet på en "kristlig" kvinna, af mig personligen känd. I en annan landsortsstad vet jag att ordföranden var en sådan där efterlyst, med bomull i öronen försedd kristen kvinna.

Hvarför går inte Ni med oss i vårt arbete, lika väl som ni fordra att vi ska gå med på ert? Och ett faktum är, att vi äro med i ert. Huru ställer ni er till oss? Förstår ni ens vårt arbete så mycket, att ni erkänner att det är ett led med i arbetet för kvinnans höjande till verkligt människovärde? Tror ni, att kvinnans rösträtt någonsin kommit upp på kvinnans program utan kristendomen?

Vet ni, hvem ni skall ropa på?

Den svenska kvinna, som lefver för att gå på baler och teatrar — märk, att jag säger, som lefver för detta — att spela tennis och rida, att klä sig och sköta sitt hår, att läsa modern skönlitteratur af sämsta slag och prata dumheter om konst — ropa på dem i stället. De kunna behöfva att få ett verkligt intresse att röra sig med i lifvet. De andra ha det dock förut — trots bomullstussarna.

Och så skall jag berätta för fröken Eira Hellberg, hvem som gaf mig första intresset för våra medborgarrättigheter, inbegripet rösträtten. Det var en lärarinna, nu närmare 60 år, en mycket ortodox, gammaldags kristen. Lika säkert som man visste, att hon var på sin plats i kyrkan, lika visst fann man henne vid stadsfullmäktigevalet eller på kyrkostämman. Där satt hon, ensam kvinna, många år före rösträttsföreningens tillkomst. Hvar voro då alla de nu så ifriga rösträttskvinnorna? När så en rösträttsförening skulle bildas, ville man, att hon skulle bli ordförande, men då var hon så sliten af allt slags arbete för kvinnan af annat slag, att hon icke orkade med detta. Så det hjälper inte alltid att ha bomull i öronen, bästa Eira Hellberg.

Sedan skall jag också tala om att, fast jag väl får räkna mig till de där med de prydliga bomullstapparna försedda, så har jag tillhört rösträttsföreningen från dess första stund och tänker tillhöra den till dess sista, hvilken jag hoppas kommer ett stycke före min. Jag har också arbetat i den i den stad, där jag bor; nu dock mindre än förr, emedan jag inte behöfs där, då där finnas andra krafter.

Emellertid skulle jag vilja se vår rösträttsförenings ordförandes min, om jag skulle be henne om hjälp till arbetet i den förening, hvars ordförande jag är. Jag tror, att hon inte blott skulle anse att jag hade bomull i mina öron; jag är rädd att hon trodde den var af en annan sort, den ullen. . . .

* * *

Jag undrar ändå, om inte det bästa i alla fall vore, att vi se på hvarandra, med litet vänligare ögon, vi kvinnor, än de, med hvilka fröken Eira Hellberg ser på den

"kristligt sinnade" kvinnan. Låt oss, föreslår jag, hjälpa hvarandra, alla kvinnor! Men det är omöjligt, att alla kunna vara lika intresserade af samma områden på kvinnorörelsens vida fält. Rösträttsrörelsen är af högsta vikt. Däri tänker jag lika med fröken Hellberg. Men för kvinnorörelsen i sin helhet är det minst lika viktigt, att den "kristligt sinnade" kvinnan finns så som sådana äfven med sina många brister. Ha rösträttskvinnorna inga sådana i sitt arbete för kvinnan?

Och än en sak: vi komma nog så småningom mer och mer med i ert arbete, vi kristna kvinnor, — men inte genom det sätt, som fröken Eira Hellberg använder, för att plocka bort den där förargliga bomullen ur våra förstockade öron. Det får allt ske med andra fingrar, tror

En af dem med bomullen.

Från allmänheten.

Till Justina P.

Tack för sist, min ärade fru! Jag ser med nöje, att Ni mår bra, håller krigshumöret uppe och har moralen i komplett skick. Hur många kunna skryta med slika förmåner i dessa vargatider! Har Ni hört, att en svår komet lär stryka omkring i atmosfärens utkanter? Det är denne världsrymdens lösdriifvare som vållar de sällsamma rubbningar i naturen och samhället, hvilka de senaste veckorna förfärat alla ordningsälskande medborgare. En tropisk cyklon brakar lös midt i polarbistra vinternatten, från Påboda blåser vänstervind, C. D. W. upptäcker, att "det finns något okritiskt hos Fallström", och K. J. sätter i gång en propaganda för Ellen Keys läror. Jag fruktar, att här pågår generalrepetition på yttersta domen.

Under sådana omständigheter känns det mera lyftande än någonsin att äga så klart samvete som Ni och — jag vågar säga — undertecknad. Ty hvilken skalk har slagit i Er, att jag skulle vara identisk med K. J.? Ni är inte måttligt lättrogen, min bästa fru, och det var en fin instinkt som ledde flygbladsdistributörerna att ihågkomma Er och Era gelikar med sin lilla välmenta julhälsning. Jag blef minsann inte så gynnad utan måste vidtaga åtgärder för att komma i besittning af det fängslande tryckalstret.

Det var icke som Ni med skadeglädjens triumf utan med vemodigt och upprördt intresse jag studerade detta blad. Ni skall veta, att jag i tio års tid stått K. J. synnerligen nära, uppmärksamt följt hennes utveckling och ej sällan understödt hennes verksamhet med råd och dåd. Äfven den beryktade gratulationsartikeln, som hon på grund af ringa öfning hade litet svårt att få festlig fason på, hjälpte jag henne i all oskuld att svänga ihop. Döm om min bittra öfverraskning när jag nu får läsa hvad det är för sorts person jag intet anande har samarbetat med! Flygbladet afslöjar, att födelsedagsartikeln i grunden icke är "något annat än nonsens" — men där-

jämte "med allt sitt äckliga smicker och sin vanvettiga människoförgudning uttryck för en hel världs- och lifsåskådning — Fr. Nietzsches af fröken Key i svensk dräkt populariserade s. k. filosofi — hvilken innebär en den mest grundliga förnekelse af den kristna världsåskådningen och moralen — för att ej tala om den kristna dogmatiken och metafysiken." Jo, pastor Schröderheim han kan! Honom lurar man inte.

Hvad skall man tro, fru Justina? K. J. lönar det sig knappt att utforska; hon kan omöjligt hålla sig allvarsam, så snart den här saken kommer på tal, och bedyrar med skrattvibrerande stämma, att hon finner flygbladets utlåtanden hjärtligt vederkvickande. Lättstött måtte hon inte vara. Frågar man efter den lifsåskådning, som ligger till grund för hennes åtalade trekvartsspalt, svarar hon gåfult: "Jag har skrivit omkring tusen artiklar", och äskar man förklaring på några enskilda punkter, så hänvisar hon till doktor Hildebrands kommentar i Stockholms Dagblad 22 dec. 1909. Ni torde inse, min fru, att man kommer ingen vart med en dylik inbunden och känslolös individ. Det fatalaste är, som sagdt, att hon inte håller sig allvarsam vid tillfällen, som för andra te sig nog så betänkliga.

Materiella intressen stå nämligen på spel, min fru, och Ni värivar väl prenumeranter i Er församling för den rätta tidningen, den som genom förkärlek för det som på studentspråket kallas teologvägen styrker sin rätt till titeln "svenska kyrkans organ"? Det är inte all agitation man bör se upp med.

Hvad tror Ni om kometen, fru Justina? Jag tviflar på att världen står till påska.

Vördsamt och bekymradt
Huck Leber.

Kurs i kommunalkunskap.

En kurs i svensk kommunalförvaltning anordnas i Stockholm under januari—mars på inbjudan af ett antal kvinnoföreningar, nämligen Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm; Fredrika-Bremer-Förbundet; Föreningen af kvinnor i statens tjänst; G. C. I.; Kristliga föreningen af unga kvinnor (Centralföreningen och Södra K. F. U. K.); Kvinnliga kontorist- och expeditföreningen; Kvinnliga postföreningen; Kvinnliga telegrafpersonalens förening; Kvinnornas diskussionsklubb; Lärarinnornas diskussionsklubb; Stockholms lokalafdelning af Sveriges Folkskolläraryrkesförbund; Norra, Södra och Östermalmsafdelningarna af Hvita Bandet; Statsbanornas kvinnliga tjänstemannaförening; Stockholms lokalafdelning af Svenska skolköksläraryrkesförbundet; Södra kvinnoklubben; Typografiska kvinnoklubbens styrelse.

Föreläsningarna komma att hållas i K. F. U. K:s stora sal, Brunnsgatan 3 onsdagen 26 jan., torsdagarne 3, 10 och 17 febr., måndagen 21 febr. samt torsdagarne 24 febr. och 3 mars kl. ½ 8—½ 10 e. m. Priset blir för hel serie kr. 3; biljetter till enstaka föreläsningar komma ej att säljas. Programmet för kursen som är uppgjort i samråd

med d:r Knut Kjellberg, upptager följande föreläsningar:

Social bildning, d:r Kjellberg; Kommunalstyrelsen på landet, lektor, fil. d:r N. Höjer, Kommunalstyrelsen i stad, lektor, fil. d:r N. Höjer; Gift kvinnas kommunala rösträtt, fröken M. Stael von Holstein; Stockholms kommunala organisation, stadsfullmäktige K. Tengdahl; Stockholms stads fattigvård, fröken S. Netzel; Kommunens finanspolitik, stadsfullmäktige frih. E. Palmstierna; Proportionella val, fil. d:r fru G. Petrini; till sist anordnas ett fingeradt stadsfullmäktigeval med fil. d:r fru G. Petrini som ledare och ett fingeradt valmöte, ledd af fru E. Broomé.

Det är att hoppas att denna kurs kommer att blifva talrikt besökt, då det är af största vikt att kvinnorna sätta sig in i de kommunala funktionerna, när de nu med sina ökade kommunala rättigheter själva ha både rätt och plikt till att deltaga i det kommunala lifvet.

Föreningsmeddelanden.

Arboga F. K. P. R. afhöll i november sitt årsmöte, då val af styrelse, revisorer och centralstyrelsemedlemmar företogs, hvarvid omvaldes fröken C. Falk till ordf. fru M. Blidberg till sekreterare, fru E. Jonsson till v. sekreterare, fröken L. Petterson till kassaförvaltare och fru S. Gyllander samt nyvaldes, till vice ordf. fröken H. Sundborg. Suppleanter blefvo fruarna M. Åderman och A. Wård. Till centralstyrelsemedlem omvaldes fröken C. Falk med fru M. Blidberg som suppleant.

Föreningen anslög vid samma tillfälle 10 kronor till L. K. P. R:s expedition.

Förliden vecka anordnades af föreningen ett samkväm, hvarvid föreningens v. ordf. fröken Helga Sundborg i ett väl affattadt föredrag framlade kvinnosaksrörelsens balanskonto från 1909. Därefter spelades fru Frigga Carlbergs lilla pjäs "När begreppen klarna" samt utfördes en del sångnummer.

Granna F. K. P. R. hade måndagen den 13 december sitt ordinarie höstsammanträde, hvarvid till styrelse för 1910 valdes: fru Berta Bergin, ordf. och centralstyrelsemedlem, fru Jeanie Lundegård, vice ordf., fröken Ida Lagerborg, sekreterare, fru Maria Janson, kassör, fru Ebba Ström centralstyrelsesuppleant, fru Emma Rydberg, vice sekr. samt änkeprostinnan E. Witt; till revisorer: fröknarna A. von Rosen och Elin Hjertström. Därefter vidtog samkväm med uppläsning ur Ellen Keys "Kvinnorörelsen", "Mor Karin" och "Grannarne". Till sist uttryckte ordf. den glädje alla svenska kvinnor måste känna öfver det välförtjänta pris och den heder som vederfarits skriftställarinnan fröken Selma Lagerlöf samt föreslog för henne ett trefaldigt hell.

Notiser.

L. K. P. R:s sjunde centralstyrelsemöte. Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt har under måndagen och tisdagen i denna vecka afhållit sitt 7:de centralstyrelsemöte, denna gång i Jönköping, efter det program

som tidigare meddelats i Dagny. Tidningens pressläggningsförhållanden omöjliggöra ett refererande af mötet i veckans nummer. I nästa veckas Dagny komma vi att meddela ett längre mötesreferat.

Centralförbundet för Socialt Arbete. Såsom förut omnämns anordnar C. S. A. i Stockholm under våren 1910 en utbildningskurs i samhällsarbete.

Undervisningen indelas i fyra grupper: Bostadsfrågan, Samhällets barnavård, Yrkesfärdsskydd samt Sociala organisationsrörelser. Föredragshållare blifva fröken Gerda Meyerson, fröken Kerstin Hesselgren, fru E. Broomé, yrkesinspektören Th. Fürst, d:r I Jundell, redaktör G. H. von Koch, fil. lic. M. Marcus och friherre E. Palmstierna. Kursen börjar fredagen den 14 januari kl. 8 e. m. och fortsättes alla fredagar vid samma tid till den 6 maj, omfattande 13 föredragsaftnar och 3 diskussionsaftnar, hvarjämte i samband med kursen komma att anordnas förevisningar af en del institutioner såsom Enskede trädgårdsstad, Stockholms arbetarehem, barnkrubba och barnbespinningsanstalt, arbetareskyddsutställning, arbetsförmedling m. fl.

Kurslokal är K. F. U. K:s lilla sal, Brunnsgratan 3 och priset är kr. 3:— för hel kurs och 25 öre för enskilda föredrag.

Guldmedalj för arbete i skolans tjänst. Föreståndarinnan för Kjellbergsska flickskolan i Göteborg fröken Märtha v. Friesen har af K. m:t tilldelats guldmedalj af femte storleken med inskrift "Illis quorum meruere labores" för hennes förtjänstfulla verksamhet som föreståndarinna och lärarinna.

Fru Wilhelmina Skogh dekorerad. Grand Hôtels och Grand Royals direktis, fru Wilhelmina Skogh, har i dagarna tilldelats konungens enskilda större guldmedalj med kunglig krona att i högblått band bäras å bröstet. Genna medalj utdelas af konungen personligen och utgör således ett från högsta håll kommet erkännande af fru Skoghs eminenta förmåga att ordna och sköta de stora företag, för hvilka hon står i spetsen. Den närmaste orsaken torde kanske vara det nu fullt färdiga Grand Royal, hvilket, naturligtvis förut känt och beundradt af stockholmarna, för deltagarna i Selma Lagerlöfsfesten alltid kommer att stå som en förtrollande sagoskapelse. Fru Skogh har tidigare tilldelats Vasamedaljen i guld af femte storleken, äfven den med kunglig krona.

Rättelse. I Eira Hellbergs svar till Elin Cederblom i föregående veckas nummer hade af förbiseende ett oriktigt ord insmugit sig. Där står: kvinnorörelsens mål är ingalunda att hjälpa barmhertighetsverk framåt, utan de barmhertighetssökande skola hjälpa etc. Skall vara: barmhertighets-utöfvande.

Med en Kupongbok

i fickan skall det gå lätt att samla nya prenumeranter på Dagny. Gör ett försök! Kan ni ej vinna 10 prenumeranter så samla 5, kan ni ej vinna 5, så sök få 4, 3, 2 eller 1. Kupongboken erhålles från Dagnys exp., Stockholm.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7/8 öre pr mm.)

En ung, elementarbildad flicka

önskar i jan. plats i familj att biträda frun med förekommande göromål. Kunnig i sömnad. Ref. finnas. Svar till »90», Oskarshamn p. r.

Bättre Flicka

önskar plats som hjälp i hushållet. Betyg finnas. Svar till »21 år», Uppsala p. r.

Kvinnlig trädgårdsmästare

som genomgått trädgårdsskola, praktiserat i handelsträdgård samt förestått herrgårdsträdgård önskar anställning till våren. Svar till »S» p. r. Torstensongatan, Stockholm.

PLATS som guvernant i godt hem sökes af en 18-årig flicka som genomgått 8-klassig högre elementarskola samt ett års lärokurs i Tyskland, något kunnig i husliga sysslor och linnesömnad. Svar emottas till »Januari 1910», Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Helsingborg.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, söker plats. Goda betyg. Svar »Barnkär», Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

UNG, bildad kvinna af god familj varmt intresserad af och fullt kompetent att sköta ett hem söker plats gärna där barn finnes. Gladlynt, något musik., representativ »Rek.», ref. Svar till »Husföreståndarinna», Göteborg p. r.

HUSLIG, anspråkslös flicka från godt hem på landet, därifrån flerårig praktik, som genomgått 8-kl. läroverk samt kurs i Facksk. i Uppsala, önskar komma i bildad fam. för att deltaga i hemmets skötande, äfvensom hjälpa barn om sådana finnas med läxläsning och pianospelning. Lön efter förtjänst, men framför allt önskas vänligt bemötande. Svar till »H. 19 år». Västerås p. r.

BARNSKÖTERSKEPLATS i England önskas af bildad barnkär flicka, fullt kompetent att på egen hand sköta spädt barn, kunnig i sjukvård, äfvenså sömnad. Goda betyg och rek. från läk. finnas. Svar till »Marianne», under adr S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. f. v. b.

BÄTTRE flicka, kunnig i enklare matlagning önskar plats i liten familj i stad att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Svar till »Genast», Stenungsund p. r.

BÄTTRE, MUSIKALISK FLICKA intresserad af husliga göromål samt van vid barns skötsel, önskar plats som sällskap och hjälp i god familj. Ref. finnas. Svar till »Skånska» p. r. Kristianstad.

På kontor i Stockholm

önskar ung flicka plats eller vikariat. Är kunnig i stenografi och maskinskrifning. Tacksam för svar märkt »Stenograf», till Svenska Dagbladets kontor, Stockholm f. v. b.

Bättre flicka,

med utpräglat ordningssinne, praktisk och duglig, önskar på nyåret plats i godt hem, som hjälp och sällskap i vänlig familj eller som husföreståndarinna helst hos äldre herre. Bästa referenser kunna företes. Svar emottas tacksamt märkt »Arbetslust 1910», pr. Länged.

Verksamhet

En allvarlig, frisk och ordningsälskande kvinna, med sinne för de små och värlösa, önskar verksamhet, helst som föreståndarinna för ett mindre barnhem — har innehaft dylik plats — eller ock som husmoder i ett allvarligt hem, där barn finnas. Goda intyg finnas. Svar till »Barnvän» Sköllersta, Närke. Fredrika-Bremer-Förbundet lämnar äfven upplysningar.

TVÄNNE unga flickor önska mot fritt vivre plats i bättre familj, prästgård eller herrgård, helst i Småland eller Östergötland, för att lära hushåll jämte allt hvad till ett ordnadt hem hör. Önska anses som medlemmar af familjen. Svar snarast till »L. R.», Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Helsingborg.

SJUKGYMNAST, som vistats några år i Tyskland önskar plats på landet helst i Stockholms närhet för att mot vivre lära hushåll. Svar »H. G.», Allm. Tidningsk., Sthlm.

SJUKSKÖTERSKA önskar nerv- eller sinnessjuk pat. Goda betyg och ref. Svar till »24 år», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

UNG lärarinna, van att undervisa, fina ref., önskar till vårterminen plats. Svar till »Fortune», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

22-ÅRIG FLICKA önskar mot fritt vivre komma till större herrgård eller prästgård för att deltaga och lära matlagning. Villig hjälpa till med hvad som förekommer. Tacksam för svar under adr. »1 januari», Mösseberg.

LEDIGA PLATSER.**Till ansökan ledig**

för tillträde den 1 april 1910 kungöres härmed befattningen som lärarinna i huslig ekonomi och sång vid Skyddshemmet Malmö stads skolhem för flickor, beläget vid Skäralid i Riseberga församling i Kristianstads län. Löneförmånerna äro möblerad bostad med belysning och uppvärmning, kost, tvätt och läkarevård samt kontant lön af 500 kronor för år. Befattningen tillsättes med fyra månaders ömsesidig förbehållen uppsägelserätt. Ansökningar, ställda till Malmö stads skyddshemsstyrelse och åtföljda af präst- och läkarebetyg samt handlingar som styrka kompetensen böra före den 15 februari 1910 vara inkomna till styrelsens ordförande, fil. doktor A. O. Stenkula, Malmö.

Malmö den 18 dec. 1909.

Malmö stads skyddshemsstyrelse.

En ny, ordinarie lärarinnebefattning

vid Gäfle stads anstalt för sinnesslöa barn kungöres härmed till ansökan ledig, och äga sökande att före den 1 mars 1910 till styrelsens sekreterare rektor Ernst Aurell, Gäfle, ingifva sina till styrelsen ställda ansökningar, åtföljda af prestbevis och de intyg i öfrigt, genom hvilka de sökande vilja styrka sin behörighet till befattningen.

Löneförmånerna äro 500 kr. för år som grundlön jämte fri kost, möbleradt rum, bränsle, lyse och tvätt. Tre månaders ömsesidig uppsägningsrätt förbehålles. Befattningen tillträdes den 1 juli 1910.

Gäfle den 30 dec. 1909.

Styrelsen.

LÄRARINNA, kompetent att undervisa tre flickor 16, 14 och 9 år i språk och vanliga skolämnen önskas på nyåret i sömländsk prästgård. Svar med behöriga upplysningar samt löneanspråk direkt till prosten E. A. Petterson, Vagnhäråd.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, får plats vid bruk i Norrland. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

Småskollärrinnebefattningen

vid fasta småskoian i Hulterstads församling. Kalmar län, sökes före den 24 nästkommande januari hos skolrådet i samma församling. Lön enligt lag. Platsen tillträdes den 15 februnri 1910, då äfven undervisningen tager sin början. Kvinnlig slöjdundervisning i folkskolan bör lärarinnan om så fordras, åtaga sig bestrida mot lön af staten och slöjdundervisningskommittén i Kalmar.

Paris.

Ung flicka, frisk, stark, intelligent med ordningssinne, kunnig i matlagning och sömnad, finner förmånlig plats. Ref., foto. etc. till Madame Garling-Palmér, 29 Rue Boulard, Paris XIV.

Högre Lärarinneseminarier vid Stiftelsen Kjellbergsska Flickskolan

utbildar lärarinnor för högre flickskolor och samskolor. Seminarier treårigt. Studentskor kunna vinna inträde i andra afdelningen. Närmare meddelar seminariets föreståndarinna, adr. Södra Vägen 23, Göteborg.

Göteborg i dec. 1909

STYRELSEN.

(Nord. A.-B. 429 67).

En dam

som äger väl byggd villa med trädgård i stad i sydvästra Sverige, önskar dela detta hem med bildad, ekonomiskt oberoende dam eller mor och dotter eller son. Svar »2 + 2 = 4», Stockholm p. r.

Kvinnliga arbetsområden. Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

**Deposition
&
Sparkassa**

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

I sjukrum

är Salubrin ofta af oskattbart värde till att neutralisera och oskadliggöra osunda och giftiga gaser, till att förekomma ömhet och liggsår samt såsom ett uppfriskande och välgörande medel.

OBS! Till behandling och läkning af liggsår bör Salubrin användas utspädt med minst två delar vatten. Undvik att behandla liggsår med sådana efterapningar, som äro uppblandade med gifter! Partilager hos Geijer & C:o Stockholm.

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

Stockholms Musik-Institut.

Brahegatan 7 B. ö. g. 3 tr. Allm. Tel. 115 96.

Vårterminen börjar den 10 januari. Anmälningstid den 8 januari kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 4 samt $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7 e. m.

Efter terminens början anmälning- och mottagningstid: måndagar och torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3.

Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid kl. $\frac{1}{2}$ 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 18336.

Rodenstamska Slöjd- och Hushållsskolan

Hudiksvall.
Husmoderskurs. Skolköksläroinnekurs. Slöjdläroinnekurs. Hemslöjds- och Växtfärgningskurs.

7 meter mörkblå Damcheviot tjock stark vintervara 70 cm bred finnes äfven i svart, grå, brun eller röd färg till 4,20. Blustyg 2,2 met. prima velourflanell, 70 cm. bred i 100-tals vackra mönster, som vanligen kostar 75 öre m. erhålles till 1 kr., 10 bitar 9,80. Rosatvills till underkläder, kraftig stark vara 32 öre met., d:o extra prima skär eller blå äfven passande till herrkalsonger 0,40 met. Tillskrif Otto Oskarson, Gamla Kungsholmsbrogatan 23 A., Stockholm.

Nya Nådhammarhemmet Djursholm

Riks Djursh. 122. A. T. Djursh. 52 erbjuder klena och nervösa personer ett lugnt och stilla hvilohem. Pris pr dag 5—8 kronor.

Gynna Dagnys annonsörer!

Fem praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner**, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.
Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,
STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98. Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Anna Eckstein. En fredsapostel. Af Tyra Kleen.

Föreläsningar för fruntimmer i Göteborg 1839.

Dagny 1910. Prenumerationsanmälan.

Marianne von Willemer. II. Af Sigrid Platen.

Hvar är hon? Hvar hon är.

Från allmänheten.

Kurs i kommunalkunskap.

Föreningsmeddelanden.

Notiser.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.